

Inbreng CDA kadernota

Provinciale Statenvergadering 3 juli 2017

Fractievoorzitter Chris Westerlaken

Mijnheer de voorzitter

Afgelopen vrijdag mocht ik het genoegen beleven een groep Europese burgers, op bezoek in de provincie Utrecht, toe te spreken. Het thema van deze toespraak was “De regio en Europa”.

Ik ben mijn bijdrage begonnen met te verwijzen naar de afgelopen zaterdag begraven Helmut Kohl. Een groot Europeaan doordat hij altijd bleef uitdragen hoe belangrijk de regio is. Wie Kohl wel eens meegemaakt heeft weet dat hij vooral uitstraalde Rijnland Paltser te zijn maar wie ziet wat, mede door hem, tot stand is gebracht kan niet anders vaststellen dan dat hij één van de grondleggers is van een verenigd Europa. Een verenigd Europa waarin, naar mijn oordeel, straks niet de nationale staten het belangrijkste zijn maar waar de regio's centraal staan.

Wij mogen ons dan ook gelukkig prijzen in één van de meest succesvolle Europese regio's te wonen. Tegelijk weten we dat het onze opdracht is deze regio nog verder te brengen voor alle inwoners. Arm en rijk, theoretisch en praktisch opgeleid, boer en burger, jong en oud, etc.

Voor een overheid betekent dat eerst en voor alles dat de financiële huishouding op orde dient te zijn. Gelukkig hebben we zojuist vastgesteld bij de behandeling van de jaarrekening dat dit het afgelopen jaar weer gelukt is. De CDA fractie wil allen die hier hun steentje aan hebben bijgedragen graag hartelijk danken en het vertrouwen uitspreken dat dit de komende jaren zo door zal blijven gaan. Bij de behandeling van de jaarrekening heeft de CDA woordvoerder, de heer Jansen, al benadrukt dat, in mijn woorden, transparantie eigenlijk een werkwoord is. Het CDA is van mening dat het mooie meerjarige beeld niets afdoet aan de wens de begroting transparanter te maken om daarmee de verantwoording sterk te vereenvoudigen.

In (relatief) goede tijden moet je al maatregelen bedenken die het sturen in moeilijke tijden zal vereenvoudigen. Transparantie van de begroting helpt daarbij en is gegeven het budgetrecht van de staten ook typisch een onderwerp dat de staten aangaat. Wij zijn dan ook mede indieners van de motie die de wens van begrotingstransparantie honoreert, het CDA is buitengewoon benieuwd hoe het college van GS hierover denkt?

Dat het goed gaat met Nederland is te zien aan het meerjarige beeld voor onze provincie. De opbrengst opcenten en de algemene uitkering groeien behoorlijk. De effecten van de recente mei circulaire geven zelfs een nog wat beter meerjarig beeld.

Nu het weer beter gaat in Nederland merken wij dat ook in de Provincie Utrecht.

Voor het CDA betekent dit dat we het eventueel niet begrote overschot in kunnen gaan zetten voor reserveringen voor moeilijker tijden en voor zaken die in de krappe tijden zijn blijven liggen. Zoals een betere aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt voor kwetsbare groepen uit het beroepsonderwijs. De CDA-fractie wil dat er, samen met anderen (Onderwijs, Overheden en Ondernemers) gewerkt wordt aan beleid dat groepen die dat zelf niet of minder goed kunnen in onze provincie mee kunnen doen, vooral op de arbeidsmarkt.

Het CDA denkt hierbij vooral aan de laagste niveaus van het beroepsonderwijs die buiten beeld raken in het provinciale beleid dat vooral gericht lijkt te zijn op de hoog opgeleide kansrijke arbeidsmarktd deelnemers die vooral in de omgeving van het USP actief zijn. Het CDA roept GS op om met voorstellen te komen die ondersteuning bieden aan projecten die leiden tot een betere aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt vooral voor de starters en de (innovatieve) maakindustrie.

Uit de beantwoording van schriftelijke vragen, die de laatste maanden door het CDA gesteld zijn, komt een beeld naar voren dat er weinig aandacht wordt besteed aan de economische bedrijvigheid en arbeidsmarkt vraagstukken in de provincie buiten het USP gebied. Wellicht valt het te overwegen om bij de provincie Overijssel kennis op te halen over het succesvolle samenwerkingsproject van provincie, gemeenten, onderwijs en ondernemers dat daar tot stand is gekomen.

Tijdens gesprekken met ondernemers en gemeentebestuurders buiten het USP-gebied komt het beeld naar voren dat bij het MKB in de provincie Utrecht niet of nauwelijks bekend is met doel en werkwijze van de EBU. En als de EBU al bereid is langs te komen in de “periferie”, blijkt dat de (innovatieve) maakindustrie niet het speerpunt van de EBU is. Naar het oordeel van de CDA-fractie doet het huidige beleid van de EBU geen recht aan de economische potentie van de hele provincie. Het CDA roept het college op om met voorstellen te komen die dit veranderen.

In het coalitieakkoord lezen we dat de provincie zich ook gaat richten op economische samenwerking met buitenlandse investeerders. Wij vragen ons af of samenwerking in Europees verband niet veel meer kansen oplevert dan samenwerking met verre oorden (de Chinezen komen toch wel met hun nieuwe zijderoute). Onze grootste exportland ligt immers niet ver van de Utrechtse grens.

Naast extra aandacht voor de economische uitdagingen vragen we ook aandacht voor een adequate financiering van cultuureducatie en erfgoedbeheer. Deze verbindende elementen zijn onmisbaar voor onze samenleving en leveren, zowel in economische goede en slechte tijden, een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de samenleving.

De CDA-fractie is van mening dat de kwaliteit van de Provincie Utrecht niet alleen af te lezen is aan het economische succes maar ook aan de kwaliteit van de zogenaamde “zachtere” aspecten zoals cultuur en onderwijs.

In de kadernota worden meerdere Startnotities en andere beleidsdocumenten beschreven. Tot nog toe was niet altijd even duidelijk welke werkwijze: startnotitie, BOB-procedure of statenvoorstelvoorstel gekozen werd. Het CDA heeft begrepen dat bij aanvang van de volgende periode een notitie zal verschijnen van de hand van de griffie waarmee deze discussie hopelijk

beëindigd zal worden. En we niet meer onnodig bezig zijn met procedurediscussies maar met de inhoud.

Een ander onderwerp waarvoor de CDA fractie aandacht wil vragen is de energietransitie. De Provincie heeft zich eerder uitgesproken over de voorkeur voor zonnepanelen op daken van gebouwen boven de plaatsing in grondopstelling in weilanden. Deze keuze komt in gevaar doordat de landelijke Energie Investerings Aftrek (EIA) wel van toepassing is bij zonnenvelden, maar niet bij panelen op gebouwen. Dit werkt contraproductief. Wij vragen het college in Den Haag te pleiten voor reparatie van de fiscale wetgeving. De aanleg van panelen op daken is belangrijk en kan ook worden toegepast in combinatie met sanering van asbestdaken. Hoe ver zijn we hiermee in de Provincie, is de datum van januari 2024 haalbaar? Zo niet moeten we dan als Provincie een stimuleringsregeling opzetten om dat doel te bereiken?

Voorzitter

In 2011 is gekozen voor een aantal kerntaken die door de provincie uitgevoerd moeten worden. Onder druk van de tekorten zijn destijds bezuinigingen doorgevoerd die zeer begrijpelijk waren met de kennis van toen maar die we vandaag wellicht niet meer zouden voorstellen.

Zonder afbreuk te doen aan de keuzes van toen wil het CDA aanstippen dat een kerntaak dus niet zozeer betekent dat je je niet zou begeven op een speelveld, maar dat je zorgvuldig moet nadenken welke rol voor de regio (de provincie) is weggelegd binnen dat speelveld. Soms is dat beheerder, soms is dat aanjager/regisseur, soms is dat faciliteren en soms is dat financieren en onderhouden. Nadrukkelijk willen wij stellen dat het belang van de regio en de burgers die in onze regio wonen altijd onze kerntaak blijft.

Daarom wil het CDA bijdragen aan:

- versterking van provincie, waarbij de sterke kanten van onze regio, van economie tot cultuur en erfgoed verder versterkt worden;
- een provincie waar de arbeidsmarkt meer in balans is en waar het voor praktisch of theoretisch opgeleiden goed wonen, werken en recreëren is;
- solide en transparant financieel beheer dat dit mogelijk maakt.